

مقایسه پذیرش اجتماعی و سلامت عمومی در دانشجویان با و بدون اعتیاد به اینترنت

منصور بیرامی^۱، یزدان موحدی^۲، هانیه خرازی نوتاش^{۳*}، سونیا البرت^۴

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۱۱/۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۲/۱۰

خلاصه

مقدمه: با وجود مزایای بی‌شمار اینترنت و تحولات مثبتی که در زمینه ارتباطات ایجاد کرده است، متأسفانه برخی از مطالعات، عوارض خطرناکی را به استفاده از اینترنت نسبت داده‌اند که از جمله مخرب‌ترین عوارض آن می‌توان به اعتیاد اینترنتی اشاره نمود. پژوهش حاضر با هدف مقایسه پذیرش اجتماعی و سلامت عمومی در دانشجویان با و بدون اعتیاد به اینترنت انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی ۳۴۱ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی و آزاد اسلامی تبریز در سال تحصیلی ۱۳۹۲-۹۳ شرکت داشتند. نمونه‌ها به صورت تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب و به پرسش‌نامه اعتیاد به اینترنت، پذیرش اجتماعی و سلامت عمومی پاسخ دادند. سپس افرادی که نمره آنها از نقطه برش بالاتر یا پایین‌تر بود انتخاب شدند. از آزمون تحلیل واریانس برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد.

یافته‌ها: بین نمرات افراد با اعتیاد به اینترنت و بدون اعتیاد به اینترنت در مقیاس پذیرش اجتماعی و مؤلفه‌های سلامت عمومی شامل جسمانی، اضطراب و افسردگی تفاوت معنی‌داری وجود داشت ($p < 0/01$). اما در بعد اجتماعی تفاوت معنی‌دار نبود. میانگین پذیرش اجتماعی در افراد با اعتیاد اینترنتی ۱۹/۰۷ و در افراد عادی ۲۳/۷۳ و سلامت عمومی در افراد با اعتیاد به اینترنت ۳۴/۰۴ و در افراد عادی ۲۶/۹۷ بوده است.

نتیجه‌گیری: پدیده اعتیاد اینترنتی به عنوان معضلی اجتماعی است که اغلب گریبان‌گیر نسل جوان و آینده‌ساز جامعه می‌شود. بنابراین باید به این مقوله توجه جدی شود و مسئولین دانشگاه که متولی امر سلامت دانشجویان می‌باشند در زمینه فرهنگ‌سازی مناسب و آموزش صحیح استفاده از اینترنت در دانشجویان برنامه‌ریزی نمایند.

واژه‌های کلیدی: پذیرش اجتماعی، سلامت عمومی، اعتیاد به اینترنت، دانشجویان

۱- استاد، گروه روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران

۲- دانشجوی دکتری تخصصی علوم اعصاب شناختی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران

۳- کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران. (نویسنده مسئول)
پست الکترونیکی: Clinicalpsychologist.notash@gmail.com . تلفن: ۰۶۶۳-۶۲۰۰۱۵۳

۴- کارشناس ارشد روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز

مقدمه

ورود به دانشگاه یک رویداد مهم و بسیار حساس در زندگی نیروهای کارآمد و فعال جوان در هر کشوری به شمار می‌رود که غالباً با تغییرات زیادی در روابط اجتماعی و فردی آنها همراه است [۱]. مطالعات مختلف انجام شده روی دانشجویان نشان می‌دهد میزان استفاده از اینترنت، همچنین میزان بروز و شیوع اعتیاد به اینترنت در حال افزایش است [۲]. اعتیاد به اینترنت در دانشجویان با مشکلاتی از قبیل کاهش ارتباطات میان فردی، عصبانیت، پرخاشگری و هیجان همراه است. همچنین اعتیاد به اینترنت باعث کاهش افت تحصیلی در دانشجویان می‌شود [۳].

با ورود روزانه هزاران عضو جدید و حدود ۲۰۰ میلیون نفر کاربر در سراسر دنیا، اینترنت در حال شکل دادن یک انقلاب ارتباطی، اجتماعی و اقتصادی است، و اکنون در اوج قله انقلاب صنعتی دیجیتالی قرار دارد و هر گونه انقلاب جدیدی، بی‌گمان مشکلات و معایب جدیدی به وجود می‌آورد. ویژگی منحصر به فرد اینترنت از جمله سهولت دسترسی به آن، ۲۴ ساعته بودن، سادگی کار، هزینه پایین، گمنام ماندن کاربران و مانند آن همگی موجب استقبال عظیم مردم در سراسر جهان از آن شده است [۴].

آمار نشان می‌دهد ایران بیشترین میزان استفاده از اینترنت را در خاور میانه به خود اختصاص داده است. امروزه اینترنت بخش مهمی از زندگی ایرانیان از جمله کار و درس، سرگرمی و فعالیت‌های اجتماعی را در بر گرفته است. پیش‌بینی می‌شود با توجه به افزایش نفوذ اینترنت، تعداد کاربران اینترنت در دانشگاه‌ها در روز به ۱۵ میلیون نفر برسد [۵].

ملاک‌های عمده اعتیاد که باید حداقل به مدت ۲۰ ماه ادامه داشته باشند عبارتند از: ایجاد تحمل، علائم سندرم ترک (مانند لرزش، اضطراب، افکار تکراری راجع به اینترنت، خیال‌پردازی و رویا دیدن راجع به اینترنت، حرکات ارادی یا غیر ارادی انگشتان)، اجبار به استفاده از اینترنت به منظور کاهش دادن یا جلوگیری از علائم ترک، استفاده بیش از مدتی که قصد استفاده دارد، کاهش فعالیت‌های اجتماعی، شغلی و تفریحی و خطر از دست دادن شغل، تحصیل و فرصت‌های کاری به دلیل استفاده بیش از حد از اینترنت [۶].

اعتیاد اینترنتی، انسان‌ها را به افرادی رها شده تبدیل کرده است و روابط اجتماعی آنان نقش به‌سزایی در این موضوع دارد. از سویی، پذیرش اجتماعی احساس ارزشمند بودن به فرد داده و بخشی از یک شبکه اجتماعی است که فرصت‌هایی را برای ارتباط با دیگران و نیز تثبیت ارتباطات با ارزش فراهم می‌آورد [۷]. پذیرش اجتماعی مقوله‌ای عام است که تمام اقشار جامعه را در بر می‌گیرد. در دنیای امروز، خانواده معمولاً به عنوان نهاد اطمینان و پناهگاهی امن قلمداد می‌شود و اکثر مردم محیط خانواده را تنها برای فرار از فشارهای زندگی مناسب نمی‌دانند، بلکه محیطی می‌دانند که در آن انسان به پذیرش و حمایت از طرف دیگران دسترسی پیدا می‌کند. هر انسانی نیاز مبرم به پذیرش اجتماعی از طرف خانواده، دوستان، مدرسه و جامعه دارد چون پذیرش اجتماعی در برابر انواع مشکلات جسمی و روحی فرد را مقاوم می‌کند و به او اعتماد به نفس در مقابل مشکلات زندگی را می‌دهد [۵]. ابعاد اصلی پذیرش اجتماعی عبارتند از: دلبستگی و علاقه به دیگران؛ تعهد به خانواده، شغل و دوستان؛ مشغولیت و مشارکت مداوم در فعالیت‌های زندگی، کار و خانوادگی و اعتقاد به ارزش‌ها و اصول اخلاقی گروه یا جامعه. ضعف هر یک از این چهار بعد در فرد می‌تواند موجب بروز رفتارهای انحرافی در او شود [۸]. فن آوری‌های اینترنت، نظر تمام جهان را به خود جلب کرده است، همچنین افراد می‌توانند گمنام بوده و از وضعیت واقعی خود فاصله بگیرند. قرار گرفتن در مکان‌هایی که امکان بودن در آن به شکل واقعی برای فرد وجود ندارد، میسر می‌شود و تجربه بودن در یک جمع با روابط صمیمانه و نزدیک را مهیا می‌سازد [۹].

نتایج مطالعه‌ای در آمریکا در خصوص علل اعتیاد به اینترنت در میان دانشجویان نشان می‌دهد که اکثر دانشجویانی که اعتیاد اینترنتی داشتند دچار سرخوردگی‌های ساختاری و محیطی بودند. عدم رسیدگی به خواسته‌های عاطفی آنان توسط اجتماع و عدم پذیرش از طرف آنها از علل گرایش آنان اینترنت بود [۱۰].

از سویی، سلامت روانی عبارت است از قابلیت ارتباط موزون و هماهنگ با دیگران، تغییر و اصلاح محیط فردی اجتماعی و حل تضادها و تمایلات شخصی به طور منطقی،

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر از نوع توصیفی می‌باشد، که در آن پذیرش اجتماعی و مؤلفه‌های سلامت عمومی در دانشجویان مبتلا به اعتیاد به اینترنت با دانشجویان عادی مقایسه شدند.

جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانشجویان علوم پزشکی و دانشگاه آزاد تبریز در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ تشکیل دادند. نمونه این پژوهش شامل ۷۰ دانشجو با اعتیاد به اینترنت و ۷۰ دانشجوی عادی بود که به صورت تصادفی چندمرحله‌ای (ابتدا در سطح دانشکده و سپس در سطح رشته و در نهایت در سطح کلاس) با استفاده از فرمول مورگان انتخاب شدند (لازم به ذکر است که برای مطالعات مقایسه‌ای تعداد ۳۰ نفر برای هر گروه کفایت می‌کند) [۱]. به خاطر اینکه نمونه مورد نظر بیشتر معرف جامعه باشد و قدرت تعمیم‌دهی بیشتری داشته باشد، نمونه‌گیری از دو دانشگاه بعمل آمد.

پس از توضیح اهداف پژوهش و جلب مشارکت آزمودنی‌ها، پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ در اختیار آنان قرار داده شد. پس از تکمیل پرسشنامه اعتیاد به اینترنت، ۷۰ دانشجو که براساس نقطه برش [۴۰] مقیاس اعتیاد به اینترنت داشتند و ۷۰ دانشجوی عادی شناسایی شدند که مجدداً به آنان مراجعه نموده و پرسشنامه اطلاعات جمعیت شناختی، پذیرش اجتماعی و سلامت عمومی در اختیار آنان قرار داده شد. معیار ورود به پژوهش عدم وجود بیماری خاص روان شناختی یا پزشکی بود. ابزار جمع‌آوری اطلاعات شامل سه پرسشنامه بود: الف) پرسشنامه سلامت عمومی (GHQ): به منظور ارزیابی سلامت عمومی آزمودنی‌ها آزمون GHQ-28 مورد استفاده قرار گرفت. این پرسشنامه در سال ۱۹۷۲ توسط گلدبرگ ساخته شده است و شامل ۲۸ سؤال در چهار خرده مقیاس نشانه‌های جسمی، اضطراب، افسردگی و اختلال در عملکرد اجتماعی است. نمره‌دهی با استفاده از نمره میانگین صورت می‌پذیرد و بین صفر تا ۲۲ کمترین حد، ۲۳ تا ۴۰ خفیف، ۴۱ تا ۶۰ متوسط و ۶۱ تا ۸۴ شدید می‌باشد. اعتبار آن ۰/۶۵ و پایایی آن ۰/۷۰ - ۰/۹۳ در ایران گزارش شده است [۱].

ب) مقیاس پذیرش اجتماعی: این پرسشنامه توسط کراون و مارلو ساخته شده است که دارای ۳۳ سؤال بوده و پاسخ دهنده با ارایه پاسخ‌های صحیح و غلط نظر خود را در خصوص

عادلانه و مناسب است [۱۱]. شخصی که بتواند با محیط خود و اطرافیان و به طور کلی، اجتماع سازگار شود از نظر بهداشت روانی بهنجار است. از جمله عواملی که بر سلامت روان انسان‌ها تأثیرگذار است تکنولوژی و ارتباطات روزمره از طریق آن است. کاربردهای فراوان اینترنت و جذابیت‌های آن سبب شده در سال‌های اخیر پدیده‌ای با عنوان اعتیاد به اینترنت ظهور یابد [۵].

اینترنت به خودی خود ابزار بی‌ضرری است، اما استفاده بیش از حد و نادرست از آن را به دنبال دارد که این پدیده مشکل عمده‌ای برای بهداشت روانی جامعه ایجاد کرده است. اعتیاد اینترنتی، انسان‌ها را به افرادی رها شده تبدیل کرده و بر روابط آنها تأثیر می‌گذارد. در نتیجه، استفاده بیش از حد از اینترنت، بهره‌وری و بازده کاری کاربران اینترنت، پایین می‌آید. آنان با تأخیر به محل کار می‌روند و دچار کم‌کاری می‌شوند. عدم تحرک جسمی و چاقی به همراه علائمی چون درد کمر، درد پشت و ماهیچه، از دیگر تبعات این مسئله‌اند. این کاربران حتی در صورت کناره‌گیری از اینترنت، دچار علائم اختلال می‌شوند [۱۳-۱۲]. مطالعات اخیر نشان می‌دهند که استفاده بیش از حد از اینترنت، سبب احساس ناکامی، تنهایی، اضطراب و به طور کلی کاهش سلامت روانی می‌شود [۱۴]. Nastiezaie نیز در مطالعه خود نشان داد که سلامت عمومی کاربران به اینترنت نسبت به کاربران عادی در معرض خطر بیشتری است [۱۵]. Nadi و همکاران نیز بین سلامت عمومی کاربران وابسته به اینترنت و افزایش ساعات کار آنها با اینترنت رابطه منفی معنی‌داری مشاهده نمودند به طوری که هر چه میزان استفاده از اینترنت بیشتر بود میزان سلامت عمومی کمتر خواهد شد. [۱۶] که با پژوهش‌های دیگر حمایت شده است [۱۷ و ۱۸]. لازم به ذکر است که همچنین اعتیاد به اینترنت باعث افت تحصیلی در این گروه می‌شود که خود می‌تواند منجر به مشکلات روحی و افسردگی گردد [۱۹]. با توجه به مبانی فوق، پژوهش حاضر با هدف مقایسه پذیرش اجتماعی و ابعاد سلامت عمومی در دانشجویان با اعتیاد به اینترنت و بدون اعتیاد به اینترنت دانشگاه علوم پزشکی و آزاد تبریز در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ انجام شد.

علوی و همکاران در پژوهش خود برای نسخه فارسی این پرسشنامه ۵ عامل صرف زمان بیش از حد در اینترنت، استفاده از اینترنت جهت کسب آرامش روانی، برجستگی، استفاده مرضی از چت روم و بی توجهی به وظائف شغلی و تحصیلی را استخراج نموده‌اند و علاوه بر این برای این پرسشنامه دو نوع روایی دیگر محتوایی و افتراقی ($r=0/5$) و سه نوع پایایی، بازآزمایی ($r=0/79$) همسانی درونی ($a=0/88$) و تنصیف ($r=0/82$) بدست آوردند و بهترین نقطه برش بالینی این پرسشنامه را ۴۴ ذکر کرده‌اند.

برای تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده از آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و آمار استنباطی شامل تحلیل واریانس با سطح معنی‌داری $p < 0/05$ استفاده شد.

یافته‌ها

همان‌طور که در جدول مشاهده می‌گردد بین پذیرش اجتماعی و سلامت عمومی و مؤلفه‌های آن در دانشجویان با اعتیاد به اینترنت و عادی تفاوت وجود دارد. به همین دلیل برای پی بردن به اینکه این تفاوت از لحاظ آماری معنی‌دار است یا خیر از تحلیل واریانس چند متغیری استفاده شد. قبل از استفاده از آزمون پارامتریک تحلیل کوواریانس چندمتغیری، پیش فرض همگنی واریانس با آزمون لون Leven مورد بررسی قرار گرفت. بر اساس نتایج، پیش فرض همگنی واریانس‌ها در متغیرهای مورد بررسی هر دو گروه تأیید شد. این آزمون برای هیچ کدام از متغیرها معنی‌دار نبود. همچنین برای بررسی فرض همگنی کوواریانس‌ها از آزمون باکس استفاده شد و نتایج نشان داد که تفاوت کوواریانس‌ها معنی‌دار نیست و در نتیجه پیش فرض همگنی کوواریانس‌ها برقرار است.

هر یک از سؤالات بیان می‌نماید و پس از تصحیح پرسشنامه با توجه به نمره دریافتی میزان پذیرش اجتماعی او تفسیر می‌شوند. نمرات پایین‌تر از ۲۰ نشان‌دهنده پذیرش اجتماعی پایین و بالاتر از ۲۰ نیز نشان‌دهنده پذیرش اجتماعی بالا می‌باشد. برای محاسبه پایایی این آزمون با استفاده از فرمول اسپیرمن- براون میزان آلفای کرونباخ $0/61$ به دست آمده است [۲۰]. در پژوهش حاضر نیز آلفای کرونباخ پرسشنامه $0/81$ به دست آمد.

ج) مقیاس اعتیاد به اینترنت: این مقیاس توسط کیمبرلی یانگ در سال ۱۹۹۸ ساخته شده است (به نقل از علوی، اسلامی، مرآئی، نجفی، جنتی‌فرد و رضاپور، ۱۳۸۹). این پرسشنامه در ۲۰ آیتم طراحی شده و به روش لیکرت نمره‌گذاری می‌شود. لازم به ذکر است که نمرات این پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت پنج گزینه‌ای از صفر تا چهار نمره‌گذاری میشوند. نمرات بین صفر تا ۲۵ پایین، ۲۶ تا ۵۰ متوسط و بین ۵۱ تا ۸۰ شدید می‌باشند. گزاره‌های این آزمون بر اساس ملاک‌های DSM-IV برای تشخیص قماربازی اینترنتی و وابستگی به الکل طراحی شده است. نمرات بدست آمده برای هر فرد وی را در سه زمینه طبقه‌بندی می‌کند: کاربر عادی اینترنت، کاربری که در اثر استفاده زیاد دچار مشکلاتی شده است و کاربر معتاد که استفاده بیش از حد وی را وابسته کرده و نیاز به درمان دارد. این مقیاس جنبه‌های مختلف اعتیاد به اینترنت را می‌سنجد و تعیین می‌کند آیا استفاده بیش از حد از اینترنت بر جنبه‌های مختلف زندگی فرد تأثیر دارد یا خیر؟ [۲۲]. روایی و پایایی این پرسشنامه در پژوهش‌های متعددی تأیید شده است، Widyanto & McMurrans روایی صوری این پرسشنامه را بسیار بالا ذکر کرده‌اند، همچنین از طریق تحلیل عوامل، شش عامل برجستگی، استفاده بیش از حد، بی توجهی به وظائف شغلی، فقدان کنترل، مشکلات اجتماعی و تأثیر بر عملکرد را بدست آوردند که همه این‌ها نشان‌دهنده‌ی روایی آن است [۲۳].

جدول - آماره های توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) مربوط به افراد با اعتیاد به اینترنت و عادی

آزمودنی‌ها	مؤلفه	میانگین	انحراف استاندارد	نتیجه آزمون
اعتیاد به اینترنت افراد عادی	پذیرش اجتماعی	۱۹/۰۷	۷/۱۶	p<۰/۰۰۵
		۲۳/۷۳	۸/۳۱	
اعتیاد به اینترنت افراد عادی	جسمانی	۹/۴۷	۴/۳۶	p<۰/۰۰۵
		۶/۵۱	۳/۹۶	
اعتیاد به اینترنت افراد عادی	اضطراب	۱۰/۰۰	۵/۰۱	p<۰/۰۰۵
		۸/۱۳	۴/۶۸	
اعتیاد به اینترنت افراد عادی	عملکرد اجتماعی	۷/۳۱	۳/۸۵	p>۰/۰۰۵
		۷/۳۴	۳/۶۰	
اعتیاد به اینترنت افراد عادی	افسردگی	۷/۲۶	۵/۳۰	p<۰/۰۰۵
		۴/۹۹	۳/۱۷	
اعتیاد به اینترنت افراد عادی	سلامت عمومی	۳۴/۰۴	۱۵/۸۶	p<۰/۰۰۵
		۲۶/۹۷	۱۴/۴۴	

همان‌طور که در جدول ۲ ملاحظه می‌شود سطوح معنی‌داری همه آزمون‌ها قابلیت استفاده از تحلیل واریانس چندمتغیری (آنکوا) را مجاز می‌شمارند. این نتایج نشان می‌دهد که بین دو گروه دانشجویان با اعتیاد به اینترنت و عادی حداقل از نظر یکی از متغیرهای وابسته تفاوت معنی‌دار وجود دارد.

جدول ۲- نتایج آزمون تحلیل واریانس چندمتغیری برای اثر اصلی متغیر گروه بر متغیرهای پذیرش اجتماعی و سلامت عمومی

نام آزمون	ارزش	F	P
اثر پیلایی	۰/۳۵۶	۱۴/۸۲	۰/۰۰۱
لامبدای ویلکز	۰/۶۴۴	۱۴/۸۲	۰/۰۰۱
اثر هتلینگ	۰/۵۵۳	۱۴/۸۲	۰/۰۰۱
بزرگترین ریشه خطا	۰/۵۵۳	۱۴/۸۲	۰/۰۰۱

جدول ۳- نتایج تحلیل واریانس چندمتغیره دانشجویان با هدف تعیین تفاوت بین دو گروه در متغیرها

منبع پراکندگی	متغیر وابسته	مجموع مجذورات	میانگین مجذورات	F	P
گروه	پذیرش اجتماعی	۷۵۹/۱۴	۷۵۹/۱۴	۱۲/۵۹	۰/۰۰۱
	علائم جسمانی	۳۰۶/۰۶	۳۰۶/۰۶	۱۷/۵۹	۰/۰۰۱
	اضطراب	۱۲۲/۵۷	۱۲۲/۵۷	۵/۲۰	۰/۰۲۴
	اجتماعی	۰/۰۲۹	۰/۰۲۹	۰/۰۰۲	۰/۹۶۴
	افسردگی	۱۸۰/۵۷	۱۸۰/۵۷	۶/۷۷	۰/۰۱۰

Df=1

همان‌طور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود بین دو گروه دانشجویان با اعتیاد به اینترنت و عادی از لحاظ پذیرش اجتماعی، علائم جسمانی، اضطراب، افسردگی و کل سلامت عمومی تفاوت معنی‌داری وجود دارد اما مؤلفه عملکرد اجتماعی در دو گروه معنی‌دار نبود.

بحث

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که میزان پذیرش اجتماعی در دانشجویان با اعتیاد به اینترنت نسبت به دانشجویان عادی کمتر است. یعنی هر چه پذیرش اجتماعی در دانشجویان کمتر باشد خطر اعتیاد به اینترنت در آنها بیشتر است. مطالعات اخیر نشان می‌دهند که استفاده بیش از حد از اینترنت، سبب احساس ناکامی، تنهایی، اضطراب و به طور کلی کاهش سلامت روانی می‌شود [۱۴].

Nastiezia [۱۵] و Nadi و همکاران [۱۶] در مطالعات خود نشان دادند که میزان سلامت عمومی و به خصوص افسردگی در بین افراد با اعتیاد به اینترنت بالا می‌باشد. در تبیین یافته‌های پژوهش می‌توان گفت با توجه به پذیرش فرد از سوی اجتماع، والدین و دوستان خود احساس تعلق به گروه اجتماع، حمایت در فرد ایجاد می‌شود از طرفی، به دنبال آن فرد می‌تواند دوستان بیشتری داشته باشد که این به نوبه خود افزایش کیفیت روابط اجتماعی را در پی خواهد داشت. همچنین فرد می‌تواند با دیگران احساس همدردی کند که همه این‌ها باعث خواهد شد فرد در مواقع تنش و چالش‌های زندگی کمتر به سمت گزینه‌های جایگزین مثل اعتیاد به اینترنت برود [۱۹].

با توجه به یافته‌های این پژوهش که نشان می‌دهد میزان پذیرش اجتماعی کم، پیش‌بینی کننده اعتیاد به اینترنت در دانشجویان می‌باشد، درک علل و عوامل زمینه‌ساز اعتیاد سبب می‌شود تا روند پیشگیری، شناسایی، درمان و پیگیری به صورت هدفمندی شکل بگیرد.

همچنین یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که میزان سلامت عمومی و مؤلفه‌های علایم جسمانی، اضطراب و افسردگی در دانشجویانی که اعتیاد به اینترنت دارند بیشتر از دانشجویان عادی است. اما در عملکرد اجتماعی دو گروه تفاوتی مشاهده نشد. به اعتقاد بیون و همکاران اعتیاد به اینترنت، عبارتی نظیر اختلال ناشی از استفاده نامعقول و بیمارگونه از اینترنت تعریف می‌شود و می‌تواند زمینه تخریب سلامت روابط و احساسات را فراهم نماید [۲۴]. علایم اعتیاد به اینترنت در میان دانشجویان عبارتند از بی‌خوابی و خستگی مفرط، پایین آمدن نمرات، صرف وقت کم با دوستان،

زودرنجی در هنگام عدم استفاده از اینترنت، انکار جدی بودن مشکل، دلیل‌تراشی مبنی بر این که آنچه در اینترنت یاد می‌گیرند، از دروس کلاسی بهتر و بیشتر است و دروغ گفتن درباره زمان صرف شده در اینترنت. زمانی که وضعیت روانی یک شخص، یعنی وضعیت هیجانی، روانی و همچنین تعاملات آموزشی، حرفه‌ای و اجتماعی، به وسیله استفاده زیاد از اینترنت آسیب می‌بیند، شخص دچار اعتیاد شده است [۷].

این پژوهش نشان داد که در بین گروه‌های دانشجویان با سطوح مختلف اعتیاد به اینترنت از لحاظ نشانگان جسمانی تفاوت وجود دارد، و این با نتایج پژوهش‌های کوبی و همکاران همخوانی دارد [۲۵]. می‌توان گفت که دانشجویان زمانی از اینترنت برای سرگرم کردن و تفریح خود استفاده می‌کنند که مشکلات عاطفی از جمله اضطراب، ناراحتی بدنی، عزت نفس پایین و افسردگی در آنها به چشم می‌خورد. در چنین شرایطی، سرگرم کردن خود در اینترنت را به کاربرد ارتباطی و آموزشی اینترنت ترجیح می‌دهند. پرداختن هر چه بیشتر به کیفیت این دنیای مجازی بر روحیات و خلق و خوی افراد گوناگون است. لذا استفاده از اینترنت سبب تنبلی‌های جسمی، تقویت کم تحرکی و کاهش روابط با دیگران در دنیای واقعی و در نتیجه انزوای اجتماعی می‌شود. هم چنین، افرادی که بیش از حد معمول از اینترنت استفاده می‌کنند، بیشتر احتمال دارد که چاق شوند، تهاجمی باشند، احساس اضطراب کنند و در فراگیری آموزشی کندتر عمل کنند و در نتیجه سلامت روانی آنها به خطر بیفتد. به طور قطع استفاده زیاد از اینترنت معضلات و بحران‌های روحی و جسمی خاص خود را به همراه خواهد داشت که اگر به موقع به آن پرداخته نشود، می‌تواند سلامت روانی جامعه را با چالش‌های جدیدی روبرو کند. شاید اکنون که هنوز در ابتدای مسیر استفاده از اینترنت قرار داریم لازم است به گونه‌های بهتر و مسئولانه‌تر با مسایل آن برخورد شود. از این رو باید تمام جوانب امر و پیامدهای مثبت و منفی اینترنت به طور مفصل مورد ارزیابی قرار گیرد و نتایج پژوهش برای سیاست‌گذاری صحیح علمی به کار گرفته شود.

در این پژوهش، بین اختلال در کارکرد اجتماعی افراد معتاد به اینترنت و عادی تفاوت معنی‌داری وجود نداشت، و این امر با یافته‌های Dejoie و همکاران [۲۶]، Yen و

همکاران [۲۷]، Ha و همکاران [۲۸] همسو می‌باشد. این یافته می‌تواند به دلیل نیاز دانشجویان به ارتباطات جمعی در یک محیط اجتماعی مانند دانشگاه باشد. از سوی دیگر، میزان افسردگی در دانشجویان با اعتیاد به اینترنت بیشتر از دانشجویان عادی بود. شاید افسردگی به منزله یک آسیب روانی فرد را برای ابتلا به اعتیاد اینترنتی مستعد کند. بعضی افراد برای کاهش افسردگی خویش به اینترنت روی می‌آورند به طوری که اینترنت ممکن است جایگزینی برای زندگی بدون نشاط افراد افسرده فراهم کند. همین طور ممکن است افسردگی در نتیجه اعتیاد به اینترنت رخ دهد یعنی افرادی که به اینترنت معتاد هستند، پیامدهای منفی حاصل از آن مانند افسردگی را تجربه می‌کنند.

از سوی دیگر، Whang و همکاران [۲۹] و Ha و همکاران [۲۸] نیز گزارش کرده‌اند که میزان اضطراب در افراد معتاد به اینترنت بیشتر است. اضطراب زیاد ممکن است پیش از شروع بهره‌گیری از اینترنت وجود داشته باشد بدین معنا که افراد مضطرب از اینترنت به منزله راه گریز استفاده می‌کنند. پژوهش Whang و همکاران نشان داده است معتادان اینترنتی وقتی که دغدغه کاری دارند یا غمگین هستند، چهار برابر وقتی که افسرده‌اند و دو برابر بیشتر از غیر معتادان به سراغ اینترنت می‌روند که این امر نشان می‌دهد این افراد به منظور گریز از واقعیت به اینترنت روی می‌آورند [۲۹].

همین‌طور ممکن است که اضطراب در نتیجه اعتیاد به اینترنت رخ دهد به این معنا که وقتی فرد به اینترنت معتاد شد در مواقعی که به اینترنت دسترسی ندارد بی‌قرار، نگران، مضطرب و ناراحت می‌شود و برای کاهش اضطراب خویش به اینترنت روی می‌آورد. در مجموع سلامت عمومی کاربران معتاد به اینترنت نسبت به کاربران عادی در معرض خطر بیشتری قرار دارد.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج این مطالعه، پدیده اعتیاد اینترنتی به عنوان معضلی اجتماعی است که اغلب گریبان‌گیر نسل جوان و آینده‌ساز جامعه می‌شود، بنابراین باید به این مقوله توجه جدی شود و مسئولین دانشگاه که متولی امر سلامت دانشجویان هستند در زمینه فرهنگ‌سازی مناسب و آموزش صحیح استفاده از اینترنت در دانشجویان برنامه‌ریزی نمایند. لذا آموزش صحیح استفاده از اینترنت، افزایش اطلاعات والدین و دانشجویان نسبت به اینترنت ضروری است. با توجه به محدودیت‌های پژوهش، یافته‌های پژوهش حاضر را باید به دیده‌ی احتیاط نگریست. این مطالعه از نوع مقایسه‌ای و خودگزارشی بوده و بنابراین تعمیم یافته‌ها با احتیاط صورت گیرد. همچنین، پژوهش حاضر بر روی دانشجویان انجام شده است و به همین دلیل باید از تعمیم این یافته‌ها به سایر اقشار جامعه اجتناب گردد.

پیشنهاد می‌گردد که در مطالعات آینده پژوهش‌هایی از نوع مطالعات آزمایشی مثل درمان‌های شناختی- رفتاری در جهت کاهش اعتیاد به اینترنت در جامعه دانشجویی اجرا شود.

تعارض منافع

هیچ گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

سهم نویسندگان

منصور بیرامی: ایده مقاله و روش شناسی پژوهش
یزدان موحدی: نگارش مقاله و تجزیه و تحلیل اطلاعات
هانیه خرازی نوتاش و سونیا البرت: جمع‌آوری داده‌های پژوهش

تشکر و قدردانی

نویسندگان بر خود لازم می‌دانند از کلیه کسانی که در این پژوهش ما را یاری نمودند، تشکر و قدردانی بعمل آورند.

References

- Ahmari H, Heydari A, Kachoei A, Moghiseh M. Iranians A Correlation between epression and religious attitude of the Medical University in Qom. Qom University of Medical Sciences 2008; 3(3): 51-6.[Persian]
- Xu J, Shen L, Yan C, Wu Z, Ma Z, Jin X, et al. Internet addiction among Shanghai adolescents: prevalence and epidemiological features. Zhonghua yu fang yi xue za zhi Chinese journal of preventive medicine 2008 ;42(10):735-8.
- Seo M, Kang HS, Yom Y-H. Internet addiction and interpersonal problems in Korean adolescents. Computers Informatics Nursing 2009; 27(4):226-33.

4. Conti, F., & Formica, I. Correlation and regression between Internet addiction and coping style. *Journal of Cyber Therapy and Rehabilitation* 2011, 4(2), 235- 241.
5. Internet World Stats. World Internet Users and Population Stats. [cited 2009 Oct 6]. Available from: <http://www.internet world stats.com>.
6. Fitzpatrick JJ. Internet addiction: recognition and interventions. *Archives of psychiatric nursing* 2008; 22(2): 59-60.
7. Sarafino EP. *Health psychology*. 4th ed. New York: Jhon Wiley & Sons; 2002: 12-19.
8. Griffiths, M. Internet abuse in the workplace: Issues and concerns for employers and employment counselors. *Journal of Employment Counseling* 2003, 40(13), 87-96.
9. Ko C-H ,Yen J-Y, Chen C-S, Chen C-C, Yen C-F. Psychiatric comorbidity of internet addiction in college students: an interview study. *CNS spectrums* 2008;13(02):147-53.
10. Nvabkhsh M, Sabati M. The effect of parental violence on children's tendency to addiction. *Journal of Social Science Research* 2008; 4(2): 78-85.[Persian]
11. Milanifar B. *Mental Health* . 2th ed .Tehran: Ghomes; 2003: 17-21.[Persian]
12. Lin, C., Hua Wang, C., & Huei Wu, C. The influence of attachment style and Internet interpersonal interactions on Internet addiction. *Chinese Psychological Association* 2005, 47(3), 309-317.
13. Ko, C. H., Yen, J. Y., Chen, C. S., Chen, C. C., & Yen, C. F. (2008). Psychiatric comorbidity of Internet addiction in college students: An interview study. *CNS Spectrum*, 13(2), 147-153.
14. Li, S., & Chung, T. Internet function and Internet addictive behavior. *Computers in Human Behavior*, 2006; 22(10), 67-71.
15. Nastiezaie N. The relationship between general health and internet addiction. *Zahedan Journal of Research in Medical Sciences* 2009;11(1):0-0.[Persian]
16. Nadi MA, Atashpour H, Kazemi E, Afsharzadeh F. The relationship between mental healths with amount of internet usage in adolescence users in Isfahan city. *Proceeding of the National Seminar of Technology communication and mental health*; 2006, 1-2; Iran; 2006. p. 64-6. [Persian]
17. Sajjadiyan I, Nadi MA. The relationship between depression and social isolation of adolescence users with amount of internet use. *Journal of Research in Behavioural Sciences* 2006; 4(1-2): 33-8. [Persian]
18. Vizehfar F. Assessment of the internet addiction between Larian net users. *Journal of Fundamentals of Mental Health* 2005; 7(25-26): 27-33. [Persian]
19. Mohamadbeigi A, Ghazavi A, Ghamari F, Saeidi A. Effect of internet addiction on educational status of Arak University of medical sciences students, spring 2009. *Arak Medical University Journal* 2010;12(4):95-102. [Persian]
20. Ganji, H. *Personality Assessment Inventory*. Tehran: Arjmand Press;2005:7(2); 13-22.[Persian]
21. Alavi S, Eslami M, Meracy M, Najafi M, Jannatifard F, Rezapour H. Psychometric properties of Young internet addiction test. *Journal of Behavioral Sciences* 2010;4(3):183-9.
22. Murali V, George S. Lost online: an overview of internet addiction. *Advances in Psychiatric Treatment* 2007;13(1):24-30.
23. Widyanto L, McMurrans M. The psychometric properties of the internet addiction test. *CyberPsychology & Behavior* 2004;7(4):443-50.
24. Byun S, Ruffini C, Mills JE, Douglas AC, Niang M, Stepchenkova S, et al. Internet addiction: metasynthesis of 1996-2006 quantitative research. *CyberPsychology & Behavior* 2009;12(2):203-7.
25. Kubey RW, Lavin MJ, Barrows JR. Internet use and collegiate academic performance decrements: Early findings. *Journal of communication* 2001;51(2):366-82.
26. Dejoie J. Internet addiction: a different kind of addiction?. *Revue medicale de Liege* 2001;56(7):523-30.
27. Yen JY, Ko CH, Yen CF, Chen SH, Chung WL, Chen CC. Psychiatric symptoms in adolescents with Internet addiction: Comparison with substance use. *Psychiatry and clinical neurosciences* 2008;62(1):9-16.

28. Ha JH, Kim SY, Bae SC, Bae S, Kim H, Sim M, et al. Depression and Internet addiction in adolescents. *Psychopathology* 2007;40(6):424-30.
29. Whang LS-M, Lee S, Chang G. Internet over-users' psychological profiles: a behavior sampling analysis on internet addiction. *CyberPsychology & Behavior* 2003;6(2):143-50.

Comparison of Social Acceptance and Public Health in the Students with and without Internet Addiction

Bayrami M¹, Movahedi Y², Kharazi Notash H^{3*}, Albort S⁴

1- Assistant prof. Dept. Psychology, Faculty of psychology, University of Tabriz, Tabriz, Iran

2- Ph.D Student of Cognitive Neuroscience, Dept. of Psychology, Faculty of psychology, University of Tabriz, Tabriz, Iran

3- M A of Clinical Psychology, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran. (Corresponding Author) .

Email: Clinicalpsychologist.notash@gmail.com, Tel:0663-6200153

4- M A of Psychology, Islamic Azad University, Tabriz branch Tabriz, Iran

Received: 30 April 2015

Accepted: 21 January 2016

Introduction: Despite the myriad benefits of the Internet and the positive developments in the field of communication, unfortunately some studies have shown serious adverse effects attributed to the use of the Internet. Among the most disturbing complications Internet addiction can be pointed out. The present study compared the health and social acceptance of students with and without Internet addiction.

Materials and Methods: In this descriptive study a total of 341 students from Medical sciences and Islamic Azad University of Tabriz in the years 2013-14 were selected through cluster random sampling method. They were then instructed to complete the questionnaire of Internet addiction scale, social acceptance and public. Then those who were above and below the cutoff score of the selected general health questionnaire and the social acceptance they were placed in the study.

Results: There was a significant difference between the scores of those with and without Internet addiction, social acceptance scale and public health indexes including physical problems, Anxiety, and Depression ($p < 0.01$). But, in the factors of social acceptance the differences were not significant ($p > 0.05$). The mean of social acceptance of people with Internet addiction was 19/07 but in the general population it was 23.73. The public health in the people with internet addiction was 34.04 while in the general population it was 26.97.

Conclusions: The phenomenon of Internet addiction as a social problem often involves the young and future makers of the society. So, the university officials, in charge of the health of the university students, should consider implementing proper training classes and proper use of the Internet for their students.

Keywords: Social acceptance, Public health, Addiction to Internet, Student

---

Please cite this article as follows:

Bayrami M, Movahedi Y, Karazi Notash H, Albort S. Comparison of Social Acceptance and Public Health Students with and without Internet Addiction. *Community Health journal* 2015; 9(2): 20-28.

Funding: This research was funded by student research committee of Tabriz University of Medical Sciences

Conflict of interest: None declared.

Ethical approval: The Ethics Committee of Tabriz University of the Medical Science approved the study.